

Rezumat

15.817.06.21F Politicile Republicii Moldova în domeniul diasporei în contextul acordului de asociere cu Uniunea Europeană: consolidarea rolului diasporei în dezvoltarea statului de origine

A fost formată baza completă de date empirice de ordin cantitativ (statistice) și calitativ (în limbaj natural) însoțite de tabele, grafice, comentarii cu posibilitatea de verificare și reproducere a informațiilor colectate (chestionare și ghiduri de interviu completate, înregistrări audio a focusgrupurilor, interviurilor în profunzime).

Au fost identificate tipuri legate de structura rețelei de migrație din Moldova; identificate structuri de rețea tipică legată de migrație din Moldova, formarea comunității moldovenești; a fost determinat statutul și structura profesională a migrației forței de muncă din Moldova și identificată influența statutului și structurii profesionale a migrației forței de muncă din Republica Moldova cu privire la formarea diasporei moldovenești.

Au fost cercetate probleme de dezvoltare a asociațiilor Diasporei în statele gazdă: organizarea, direcțiile de activitate, colaborarea cu alte instituții ale Diasporei moldovenești în țara de reședință, constatându-se un grad scăzut de implicare a migranților moldoveni în activitatea comunităților. Specificul Diasporei moldovenești: probleme de identitate lingvistică, etnică, religioasă, politică, etc. Cea mai importantă sarcină a asociațiilor diasporale în viziunea migranților moldoveni constă în susținerea cunoașterii culturii naționale la copii (limbă, istorie, literatură, tradițiilor etc.). Această fapt deschide un câmp larg de activitate pentru asociațiile diasporei, care, în cooperare cu Republica Moldova în țările gazdă ale migranților pot deschide școli de duminică, cercuri de studiere a limbii, istoriei, literaturii, tradițiilor din Moldova. Acest lucru, la rândul său, va contribui la consolidarea comunității moldovenești.

Asociațiile și grupurile diasporei au un rol important în realizarea acțiunilor și obiectivelor strategice în domeniul diaspora, migrație și dezvoltare. Factorul integrator pentru toate structurile diasporei este apartenența națională și civică.

Referitor la impactul comunităților diasporale asupra procesului politic în statele de origine constatăm că modul de implicare a diasporelor în politica statelor sunt mai degrabă o reflecție sinequanon a unor inițiative legislative și instituționale puse în aplicare de-a lungul timpului și la diferite niveluri, de multe ori fără a avea drept scop primar și bine orientat spre diasporă. De cele mai multe ori aceste politici nu sunt o strategie unitară coordonată de stat. Inițiativele care, totuși, sunt promovate de țările de origine sunt destul de specifice și ad-hoc, și chiar dacă sunt preluate din practica mondială drept o orientare strategică globală, este destul de dificil ca aceste politici să reprezinte sau să țină cont de interesele tuturor actorilor implicați.

La momentul actual un număr considerabil de cetățeni ai Republicii Moldova se află în afara țării, iar diminuarea numărului de migranți prin revenire nu este unul de natură să schimbe dramatic realitatea, iată de ce considerăm că guvernul Republicii Moldova trebuie să își realizeze politicile sale electorale, pornind de la aceste particularități.

Totodată, diaspora este un agent de schimbare important pentru țara noastră, din perspectiva contribuției sale la menținerea sistemului economic prin remitențe și potențialul său de antrenare în dezvoltarea statului. Noul sistem electoral, care vine să fie implementat, trebuie să pornească de la incluziunea electorală și reprezentarea politică a membrilor diasporei Republicii Moldova.

În urma analizei fenomenului migrației în Republica Moldova prin prisma dezvoltării și mobilității sociale s-a constatat că indiferent de forme și cauze, fenomenul migrație din țară în

ultimii ani, reprezintă un impact enorm asupra dezvoltării umane. Migrația forței de muncă a Republicii Moldova influențează semnificativ și funcționalitatea economiei naționale.

Menținerea intensității migrației în Republica Moldova este determinată de o serie de factori și caracteristici precum: transformările profunde sociale, economice și politice din țară; căutarea unor oportunități sociale și economice mai bune; relațiile sociale, internaționalizarea căsătoriilor, culturilor; declinul demografic, completarea inegală a pieței de muncă, etc.

Rezultatele obținute în cadrul cercetării cu privire la cercetarea atitudinilor și comportamentului diasporei în alegerea și utilizarea mijloacelor media denotă și faptul că membrii diasporei moldovenești aleg și utilizează mijloace media și forme de comunicare în încercarea de a găsi spații de reprezentare și exprimare. Membrii diasporei moldovenești se întrunesc pe arena publică virtuală, lansează idei și participă în dezbateri cu privire la diferite evenimente sociale, politice, economice și culturale importante ce au loc acasă și la nivel internațional. Mass-media împuternicește cetățenii din comunitățile moldovenești din afara Republicii Moldova să se manifeste în mod liber și cu impact important asupra evenimentelor sociale, politice, economice și culturale de mare amploare din viața lor.

A fost cercetat specificul politicilor în domeniul diasporei și schimbările din ultimii ani, inclusiv problemele diasporei în procesul de integrare socială în țările UE, precum și rezultatele și experiența Republicii Moldova în conlucrarea cu diaspora.

Analiza experienței instituțiilor naționale și actorilor non-guvernamentali în implementarea politicilor de management al diasporei în Moldova, a arătat că evaluând impactul migrației asupra dezvoltării țării, autoritățile moldovenești încearcă să elaboreze și să promoveze o politică de stat coerentă privind diaspora printr-o abordare integrată.

Un alt moment important se referă la cercetarea activităților și practicilor transnaționale ale migranților moldoveni. În cadrul cercetării s-au identificat tipurile și formele practicilor transnaționale ale migranților moldoveni, structura și funcția practicilor transnaționale în procesul de formare și dezvoltare a diasporei moldovenești. Schimbarea și continuitatea practicilor transnaționale în diferite etape ale funcționării diasporei; practicile diasporei ca proces și comportament: aspectul generațional, evidențiindu-se practicile diasporei migranților moldoveni în procesul conservării /dezvoltării identității individuale și etnice într-un context transnațional.